

Ebre

Les Cases d'Alcanar. Moltes d'aquestes construccions rurals han perdut l'essència, però encara se'n conserven algunes entre les partides de les Mallades i Sòl de Riu

ELS PRATS, PUNT DE TROBADA DE MOLTES FAMÍLIES CANAREVES

LAURA JUAN
LES CASES D'ALCANAR

Els prats són petites casetes de pagès que disposen de mota (antiga construcció que aixecava l'aigua d'un pou amb la força d'un animal, i servia per a regar). Aquestes casetes tenen una tradició molt arrelada entre els veïns i veïnes del poble d'Alcanar. Antigament hi passaven els estius en família. Però, a dia d'avui moltes d'aquestes construccions han perdut la seva essència i és difícil trobar prats dels d'abans i famílies que hi passin els estius. Ja no tenen els canalats, el safareig, lo rafal, la mota, etc. Poc a poc s'han anat remodelant per a convertir-se en paradisos turístics.

Però encara queden alguns prats que conserven l'essència. Prop del Camping Estanyet, viu la Josefa Villalonga. Té 64 anys. Des de fa 5 generacions el prat continua essent un punt d'encontre familiar. Per allí hi han passat la seva àvia, la seva mare, ella, els seus fills i ara els seus nets. El seu prat té mota,

té safareig, encara conserva l'hortet amb les quatre hortalisses i verdures per a casa. La Josefa recorda especialment quan «era petita i venia amb els avis i passava les migdiades al trunat».

Són de les poques famílies que encara queden a la partida de Mallades. La família dels Nanos. «Abans ens reuníem cada 15 d'agost, fins que morí la meva mare. Erem un bon grapat de gent». Quan ja ha passat l'estiu i la canalla té que tornar al col·legi moltes famílies tornen al poble, a Alcanar. «Nosaltres ho allarguem fins a finals d'octubre, perquè ja ho feiem així quan estava permesa la caça en barraca», explica la Josefa.

La vida als prats

Hi ha prats que amaguen al record històrics de famílies senceres. Molts fills i filles d'aquells que passaven els estius als prats, marxaven a la capital a estudiar i després acabaven establint-se. A la partida de Sòl de Riu es troba el prat del Maro. Joan Ramon té 52 anys. Ac-

Mots vinculats

- **Mota:** construcció amb armadura de ferro i fusta que generava aigua amb la força d'un animal.
- **Cadub:** part de la mota que servia per emmagatzemar l'aigua.
- **Canalat:** antiga construcció per on baixava l'aigua que servia per a regar.
- **Safareig:** petita bassa on les dones rentaven a mà.
- **Trunat o pallissa:** part del corral on es guardava la palla.
- **Corral:** lloc on hi habitava l'animal, el matxo que deien.

tualment viu a Barcelona, és informant i com cada any passa el mes d'agost al prat amb la seva família. «Recordo quan els diumenges anàvem a la platja a fer musclos, ortigues, pops i dàtils. També posàvem el meló de moro (sindria)

al safareig. D'aquesta manera es refrescava i el teníem a punt per a menjar-lo després de dinar. Això formava part de la vida als prats», explica.

Prop d'aquí hi ha prats que amb el pas dels anys no han patit cap tipus de modificació. Però estan inhabitables. Ja no hi van a passar els estius. El mateix passa amb el prat de la Canícia. Però aquests només en són dos, dels molts, que a dia d'avui han quedat al record.

El prat de la Bunyoles

El prat de Felipe Samper és un d'aquells que crida l'atenció. Felipe té 84 anys i és de la Ràpita. El prat era de la seva dona. Ella morí, i ara hi passen els estius ell i la seva filla (la Bunyoles).

Si passes per la partida de Sòl de Riu el trobaràs fins a finals de setembre. Transmet energia, positivitat i ganes de viure. «Aquí no acabo mai la feina, sempre en tinc si en vull fer». I és cert, quan hi vas, al creuar el portal has de cridar ben fort perquè sempre el tro-

bes a l'hortet, o amb les gallines. Abans, el prat de la Bunyoles, era la típica caseta on hi estava el corral, el matxo i la pallissa.

Explica que fa més de 60 anys que passa els estius al prat. Té històries molt curioses per contar, a més d'una obra artística impressionant que ha anat creant poc a poc des que era ben jove. «Vaig anar poc temps a l'escola, perquè els meus pares em necessitaven a la terra i de ben petit ja pintava», explica. Al prat hi pots trobar quadres pintats per ell mateix, amb la figura de Miquel Àngel, Leonardo, reproduccions de quadres de Velázquez i moltes coses decoratives on hi has de fer jugar la imaginació per poder-les entendre. «Ho vaig fent a ratets. A vore tu què hi veus aquí», diu.

Una vegada, quan treballava de paleta a la partida de les Martinenques (Alcanar Platja) va conèixer a un alemany. «El vaig portar al prat i és quedava a dormir aquí. De vegades sortia al replà de les escales i és posava a cantar i a to-